

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Робинсон Р. Искусство батика. Техники и образцы. М., 2007.
2. Кастль-Брайтнер К. Текстильный дизайн. Современная роспись по ткани. М., 2008.
3. Горячева Н. А., Островская О.В., Горячева Н.А Декоративно-прикладное искусство в жизни человека. М., 2007.

Яна Вискварка,

аспірантка третього курсу,

Харківська державна академія дизайну і мистецтв,

м. Черкаси

ГЕНЕЗИС ВІЗУАЛЬНОЇ МОВИ ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ СУЧАСНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ РЕКЛАМИ УКРАЇНИ

У сучасних умовах пошук сутності та специфіки дизайнерської діяльності тісно переплітається з усіма сфера людського буття. Під людською діяльністю розуміють сукупність засобів існування людини, як істоти, що прагне діяти. Основні функції людської діяльності проявляються у забезпеченні, збереженні, безперервному розвитку суспільства та особистості в ньому, що є умовою буття кожної людини.

Історія напрямку творчої діяльності людини, що сьогодні має назву «дизайн», бере свій початок за часів давньої цивілізації людства. Перші теорії щодо естетичних критеріїв, співвідношення краси і користі належать древнім грекам – Сократу, Аристиппу, Платону, Аристотелю, Протатору. Сучасне ж уявлення про дизайн в цивілізованому світі пов'язане з широким спектром творчої діяльності людини. Це – реклама, поліграфія, дизайн оточуючого середовища і промислових товарів, оформлення об'єктів інформаційного середовища Інтернету, веб-дизайн, індустрія моди. Головна ідея цього напрямку діяльності – поєднання естетичних принципів і функціональних завдань в одному виконанні [3].

На зламі XX і XXI ст. мистецтво дизайну перетворилося на складний комплекс завдань, вирішення яких покликане забезпечити організацію та трансформацію навколишнього середовища людини. З огляду на це сьогодні дизайн сприймається як творча комплексна науково-практична діяльність, яка провадиться з метою створення естетично цілісних умов середовища, в якому живе сучасна людина, з його емоційними, соціальними, політичними та інформаційно-технологічними змінами.

Дизайн є багатofункціональним явищем, адже вирішує завдання поєднання логічного та художнього аспектів. У свою чергу, художнє вирішення у дизайні також має дві тенденції: або продовжує вектор традиційного розвитку форми, або ж свідомо порушує такі принципи формотворення, обумовлюючи нові напрямки та лінії його розвитку.

Отже, специфіка дизайн-проектування як самостійного виду творчої діяльності полягає в постійному оновленні засобів візуалізації ідеї та активного пошуку нової художньої мови для її максимального розкриття, і, як наслідок, постає важливість питання гармонійних колірних співвідношень [7].

На сьогоднішній день очевидним є той факт, що історичну еволюцію графічного дизайну неможливо представити у вигляді лінійного процесу. Вона відбувалася в умовах соціальних протиріч та конфліктів, які, однак, не були хаотичними, а формувалися у вигляді загальної історичної картини. Графічний дизайн має свої витоки у художній культурі кінця XIX ст., яка згодом розділилася на два напрями:

1. Популярне комерційне мистецтво;
2. Образотворче мистецтво.

У 20-ті роки XX століття розпочалася стандартизація промислового виробництва та дизайну зокрема. У 1926 році створено першу Міжнародну організацію зі стандартизації (ISA). Забезпечивши єдність термінології, одиниць вимірювання, загальні технічні норми, стандартизація сприяла і сприяє ефективному функціонуванню й розвитку всіх сфер сучасного суспільства, у тому числі й графічного дизайну, оскільки «стандартитілюють колективний досвід, на відміну від індивідуалізму окремої особи» [5, с. 40].

60-ті роки XX століття стали важливим етапом розвитку світового графічного дизайну, оскільки в той час були створені умови для його становлення як професії. Створення Міжнародної асоціації фахівців з графічного дизайну – ІКОГРАДА, членами якої зараз є близько 50 країн світу (Україна також є членом асоціації), з'явилося відправним пунктом для міжнародного визнання цієї соціально-потрібної професії, усвідомлення її специфіки та місця серед інших інженерних і творчих спеціальностей, розуміння мети й завдань у сучасному світі [6].

На початку 90-х рр. минулого століття промисловість більшості розвинених країн прийняла та підтримала альтернативні підходи до розвитку професійного дизайну. Зумовлено це було відомими обставинами часу: новими технологіями, погіршенням стану довкілля, глобалізацією. Виробники, окрім відмінної якості своєї продукції, почали пропонувати ще й вірогідну аргументацію того, що стоїть за їхніми виробами і робить їх вартісними не лише матеріально, а й емоційно та духовно. За таких умов дизайнер перестав бути посередником лише між технікою та людиною, ставши посередником між технікою та довкіллям, технологією та її застосуванням [4].

Таким чином, у другій половині XX ст. ці дві течії, об'єднавшись, створили перші форми графічного дизайну. В епоху інформатизації суспільства, що наступила вслід за інформаційною революцією XX століття (винахід радіо, кінематографу, телебачення, комп'ютерів) значення графічного дизайну важко переоцінити. Всілякі носії інформації – книги, журнали, газети, постери, упаковка, вивіски, білборди, телевізійна графіка, дорожні та товарні знаки оточують людину буквально на кожному кроці. Без перебільшення можна говорити про те, що графічний дизайн сьогодні є реальним чинником

формування візуального контексту сучасності, оскільки візуалізація інформації була й залишається головною задачею графічного дизайну [6].

І лише на початку XXI ст. графічний дизайн трансформувався у новітній тип дизайнерського мистецтва – дизайн візуальної комунікації. В. Даниленко, досліджуючи історію становлення та перспективи українського дизайну у порівнянні з дизайном інших європейських країн, зокрема Чехії, Польщі та ін., виявляє деякі найважливіші риси ментальності українців, вагомі для створення вітчизняного дизайну, зокрема, емоційність, ліризм, плюралістична етика, потяг до дотепного жарту, витівки тощо [2, с. 130].

Варто зазначити, що природа графічного дизайну дуалістична, утворена від двох компонентів – графіки і дизайну. Тобто графічний дизайн поєднує в собі принципи образотворення і формотворення – за рахунок образотворчості мова графічного дизайну покликана якомога емоційніше й дієвіше доносити до реципієнта необхідну візуальну інформацію, а за рахунок формотворчості дана інформація має сприйматися точно, логічно, комфортно. Тому формально візуально-пластичну мову графічного дизайну слід розглядати як складну специфічну об'ємну систему взаємозалежності знаковості (образотворчості) та структурності (формотворчості).

Змістовно – як певний напрямок думок (висловлень), духовних установок, ідей, що інформують і формують. Крім того, засоби виразності графічного дизайну не існують без поєднання з вербальною інформацією, яка також набуває емоційної напруги [1].

Таким чином, сукупність особливостей сучасного етапу розвитку графічного дизайну, розширення творчих та концептуальних аспектів даної діяльності та виникнення нових соціальну значущих соціальних викликів обумовлює необхідність поєднання досвіду спеціалістів із різних течій дизайну, об'єднання проектного та художнього аспекту розробки графічних моделей для вирішення проблем технічного та творчого характеру.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гладун О. До проблеми візуальної мови графічного дизайну України // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архитектура. 2009. №5. С. 42-46.
2. Даниленко В. Я. Майбутнє європейського дизайну: Чехія, Польща, Україна. Харків: Колорит, 2007. 197 с.
3. Лопухова С. О. Дизайн – мистецтво художника і розрахунок аналітика // Технологія і техніка друкарства. 2011. Вип. 2. С. 153-158.
4. Луговський О. Ф. Деякі чинники становлення вітчизняного дизайну в цілому та промислового зокрема // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архитектура. 2007. №4. С. 139-147.
5. Ньюарк К. Что такое графический дизайн? / Квентин Ньюарк; пер. с англ. М.: АСТ: Астрель, 2005. 255 с.
6. Сбітнєва Н. Ф. Графічний дизайн: до історії становлення // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архитектура. 2008. №2. С. 96-105.
7. Харченко В. Проблеми колірної гармонії у контексті графічного дизайну // Українська академія мистецтва. 2013. Вип. 20. С. 54-59.